

ONTWIKKELINGSSCHALEN

GEWOON BASISONDERWIJS

Inhoud

1	Toelichting.....	3
1.1	Op welke vragen zoekt het doorlichtingsteam een antwoord?	3
1.2	Welke onderzoeken voert het doorlichtingsteam uit?.....	3
1.3	Wat staat er in een doorlichtingsverslag?	4
1.4	Hoe legt het doorlichtingsteam de koppeling met het OK?	4
1.5	Welke ontwikkelingsniveaus heeft elke ontwikkelingsschaal?	5
1.6	Versiegeschiedenis	6
2	De ontwikkelingsschalen.....	7
2.1	Ontwikkelingsschalen kwaliteitsontwikkeling (K-schalen)	7
2.1.1	K1. Visie en strategisch beleid	7
2.1.2	K2. Organisatiebeleid	7
2.1.3	K3. Onderwijskundig beleid.....	8
2.1.4	K4. Systematische evaluatie van de kwaliteit.....	8
2.1.5	K5. Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	9
2.1.6	K6. Borgen en bijsturen	9
2.2	Ontwikkelingsschalen onderwijsleerpraktijk (U-schalen).....	10
2.2.1	U1. Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	10
2.2.2	U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod (m.i.v. de brede basiszorg binnen het domein leren en studeren)	10
2.2.3	U3. Leer- en leefklimaat (m.i.v. brede basiszorg binnen het domein psychisch en sociaal functioneren)	11
2.2.4	U4. Materiële leeromgeving.....	12
2.2.5	U5. Feedback	13
2.2.6	U6. Evaluatie.....	13

2.2.7	U7. Leereffecten	14
2.3	Ontwikkelingsschalen leerlingenbegeleiding (L-schalen)	15
2.4	Ontwikkelingsschalen omgaan met diversiteit (D-schalen).....	16
2.5	Ontwikkelingsschalen rapportering en oriëntering (R-schalen)	17
2.6	Ontwikkelingsschalen personeelsbeleid en professionalisering.....	18
2.7	Ontwikkelingsschalen bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH-schalen)	19
2.7.1	BVH1: Planning en uitvoering.....	19
2.7.2	BVH2: Ondersteuning	19
2.7.3	BVH3: Systematische en betrouwbare evaluatie	19
2.7.4	BVH4: Borgen en bijsturen	19
3	Het OK.....	20

1 Toelichting

Alle informatie over een doorlichting vind je op onze website www.onderwijsinspectie.be. Toelichting bij het referentiekader voor onderwijskwaliteit (het OK) vind je op www.mijnschoolisok.be. Via de hyperlinks in deze publicatie krijg je meer achtergrondinformatie.

Deze publicatie bundelt de ontwikkelingsschalen die we gebruiken tijdens een doorlichting van een instelling. Met instelling bedoelen we **een school** voor basis- of secundair onderwijs, **een centrum** voor deeltijds onderwijs of volwassenenonderwijs of **een academie** voor deeltijds kunstonderwijs. We willen met deze ontwikkelingsschalen bijdragen aan de kwaliteitsontwikkeling van elke instelling. Met de ontwikkelingsschalen streven we niet enkel naar een objectieve en betrouwbare beoordeling, maar leggen we ook de link met [het OK](#) (zie 1.4).

1.1 Op welke vragen zoekt het doorlichtingsteam een antwoord?

Een doorlichting heeft een dubbel doel: een controle van de erkenningsvoorwaarden én een stimulans voor de instelling om haar kwaliteit en kwaliteitszorg verder te ontwikkelen. Elke doorlichting geeft een antwoord op **twee onderzoeksvragen**:

1. In welke mate ontwikkelt de instelling haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Welke onderzoeken voert het doorlichtingsteam uit?

Om de twee onderzoeksvragen te beantwoorden, voert het doorlichtingsteam **vier onderzoeken** uit:

1. [het onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling](#)
2. [het onderzoek van één of meerdere kwaliteitsgebieden](#)
3. [het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk](#)
4. [het onderzoek van de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne](#)

Het doorlichtingsteam voert deze vier onderzoeken uit op zowel het niveau van het beleid van de instelling als op het niveau van de klaspraktijk.

1.3 Wat staat er in een doorlichtingsverslag?

Het doorlichtingsteam noteert de resultaten van de vier onderzoeken in een [doorlichtingsverslag](#) onder volgende **vier rubrieken**.

1. **In welke mate ontwikkelt de instelling haar eigen kwaliteit?**

In deze rubriek geeft het doorlichtingsteam een antwoord op onderzoeksvraag 1.

2. **In welke mate verstrekt de instelling kwaliteitsvol onderwijs?**

In deze rubriek geeft het doorlichtingsteam een antwoord op het eerste deel van onderzoeksvraag 2.

3. **Respecteert de instelling de regelgeving?**

In deze rubriek geeft het doorlichtingsteam een antwoord op het tweede deel van onderzoeksvraag 2.

4. **In welke mate voert de instelling een doeltreffend beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne?**

In deze rubriek geeft het doorlichtingsteam een antwoord op beide onderzoeksvragen. De focus voor woonbaarheid, veiligheid en hygiëne ligt immers zowel op de systematische risicobeheersing (onderzoeksvraag 1) als op de doeltreffendheid van het BVH-beleid (onderzoeksvraag 2).

1.4 Hoe legt het doorlichtingsteam de koppeling met het OK?

Het OK is een verplicht kader voor zowel de instellingen als de onderwijsinspectie. Voor ons zijn de ontwikkelingsschalen de realisatie van deze decretale verplichting. We baseerden elke ontwikkelingsschaal dan ook op de kwaliteitsverwachtingen van het OK. Onderstaande tabel geeft de koppeling weer tussen de ontwikkelingsschalen van de onderwijsinspectie en de kwaliteitsverwachtingen van het OK. De codes in de laatste kolom zijn de codes die in het OK zijn gebruikt. De betekenis ervan lees je in [het schema op de laatste pagina](#) van dit document.

ONTWIKKELINGSSCHALEN ONDERWIJSINSPECTIE		KWALITEITSVERWACHTING IN HET OK
KWALITEITSONTWIKKELING	K1. Visie en strategisch beleid	K1, BL1
	K2. Organisatiebeleid	BL1 tot BL6
	K3. Onderwijskundig beleid	BL7
	K4. Systematische evaluatie van de kwaliteit	K2, deel 1
	K5. Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	K2, deel 2
	K6. Borgen en bijsturen	K3

ONTWIKKELINGSSCHALEN ONDERWIJSINSPECTIE		KWALITEITSVERWACHTING IN HET OK
ONDERWIJSLEERPRAKTIJK	U1. Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	D2
	U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	D3, V4, B3
	U3. Leer- en leefklimaat	V1, B3
	U4. Materiële leeromgeving	V3
	U5. Feedback	O1
	U6. Evaluatie	D4, O2
	U7. Leereffecten	R1, R3
KWALITEITSGEBIEDEN OP INSTELLINGSNIVEAU	L. Leerlingenbegeleiding	B1, B2, B3, B4, O4, R2, R4, R5
	R. Rapportering en oriëntering	O4
	D. Omgaan met diversiteit	V2
	P. Personeelsbeleid en professionalisering	BL8, BL9

1.5 Welke ontwikkelingsniveaus heeft elke ontwikkelingsschaal?

Het doorlichtingsteam situeert de kwaliteit van de instelling aan de hand van één van de vier ontwikkelingsniveaus die in elke ontwikkelingsschaal vervat zitten. Onderstaande tabel geeft de betekenis van elk ontwikkelingsniveau weer.

ONTWIKKELINGSNIVEAU	BETEKENIS
BENEDEN DE VERWACHTING	Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
BENADERT DE VERWACHTING	Er zijn naast sterke punten ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
VOLGENS DE VERWACHTING	Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
OVERSTIJGT DE VERWACHTING	Er zijn vele sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

1.6 Versiegeschiedenis

VERSIE	DATUM	INFORMATIE OVER NIEUWE VERSIE
1.0	10/05/2018	Publicatie K-schalen en U-schalen
1.1	17/05/2018	Correctie ontwikkelingsschaal K6. Borgen en bijsturen: foutieve tekst bij 'Volgens de verwachting' aangepast.

2 De ontwikkelingschalen

2.1 Ontwikkelingschalen kwaliteitsontwikkeling (K-schalen)

2.1.1 K1. Visie en strategisch beleid

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school heeft slechts een beperkt zicht op wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Deze visie houdt weinig rekening met de input en de context van de school en is in strijd met de regelgeving. Uit de onderwijsleerpraktijk blijkt weinig gemeenschappelijke doelgerichtheid.	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. De school laat kansen liggen om deze visie af te stemmen op de input en de context van de school en op de regelgeving. De visie vindt gedeeltelijk ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk.	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Deze visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren.	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Deze visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. De leraren voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk om de visie te realiseren. De school evalueert haar visie in een open dialoog en stuurt ze bij waar nodig.

2.1.2 K2. Organisatiebeleid

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school ontwikkelt geen coherent beleid. Ze streeft nauwelijks naar een cultuur van participatie en dialoog. Ze staat weinig open voor externe vragen en verwachtingen. Ze stimuleert vernieuwing- en expertisedeling tussen de teamleden nagenoeg niet. Ze werkt nauwelijks samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk of de schoolwerking te versterken. Ze communiceert weinig of niet over haar werking met interne en externe belanghebbenden.	De school ontwikkelt en voert een beleid. De school staat open voor participatie en externe vragen en verwachtingen, maar vertaalt die inbreng in geringe mate in haar keuzes. Ze benut nog niet alle kansen om vernieuwing en expertisedeling tussen de teamleden te stimuleren. Ze werkt samen met anderen, maar versterkt daarmee nog niet altijd de onderwijsleerpraktijk of de schoolwerking. De transparantie en de frequentie van de communicatie met interne en externe belanghebbenden biedt ruimte tot verbetering.	De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij participatie en dialoog belangrijk zijn. Ze staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Ze stimuleert vernieuwing, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. Ze werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk en de schoolwerking te versterken. Ze communiceert frequent, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden.	De school ontwikkelt en voert een beleid. In de school heerst een participatieve en innovatieve cultuur. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Ze stimuleert vernieuwing, reflectie, leren van en met elkaar en expertisedeling tussen de teamleden. Ze werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk en de schoolwerking te versterken. Ze communiceert frequent, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden.

2.1.3 K3. Onderwijskundig beleid

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk niet of ad hoc. Ze neemt weinig doelgerichte maatregelen. Ze maakt nauwelijks afspraken met de teamleden. Ze ondersteunt de teamleden ruim onvoldoende.	De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk, maar doet dit fragmentair of niet schoolbreed. De maatregelen zijn nog niet altijd doelgericht en de afspraken zijn niet steeds duidelijk voor alle teamleden. De school ondersteunt de teamleden in beperkte mate.	De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk. Ze geeft de onderwijsleerpraktijk en de professionalisering vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken. Ze ondersteunt de teamleden.	De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk systematisch en samenhangend. Ze geeft de onderwijsleerpraktijk, de professionalisering en de kwaliteitszorg vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. Ze ondersteunt de teamleden.

2.1.4 K4. Systematische evaluatie van de kwaliteit

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school evalueert haar schoolwerking niet of occasioneel.	De school evalueert verschillende aspecten van de schoolwerking, maar heeft daarbij nog beperkt aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk. De evaluatie is weinig systematisch.	De school evalueert systematisch verschillende aspecten van de schoolwerking. Ze heeft daarbij ruime aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk.	De school evalueert verschillende aspecten van de schoolwerking systematisch en cyclisch. Ze heeft daarbij ruime aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk.

2.1.5 K5. Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school besteedt bij haar evaluaties nauwelijks aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. Ze benut bij haar evaluaties zelden alle beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen of de expertise van relevante partners. De evaluaties zijn zelden betrouwbaar.	De school slaagt er nog weinig in om de resultaten en effecten van haar werking te gebruiken bij haar evaluaties. De school benut bij haar evaluaties niet altijd alle beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen of de expertise van relevante partners. Hierdoor komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.	De school besteedt bij haar evaluaties aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. Ze baseert zich op diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze betreft relevante partners bij haar evaluaties. De evaluaties zijn doorgaans betrouwbaar.	De school besteedt bij haar evaluaties systematisch aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen. Ze baseert zich op een brede variatie aan kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze betreft relevante interne en externe partners bij haar evaluaties. De evaluaties zijn betrouwbaar.

2.1.6 K6. Borgen en bijsturen

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school heeft geen of weinig zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze borgt onvoldoende wat reeds goed is en ontwikkelt nauwelijks verbeteracties voor haar werkpunten.	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen.	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten.	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt systematisch wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. Ze houdt hierbij rekening met veranderende contexten.

2.2 Ontwikkelingsschalen onderwijsleerpraktijk (U-schalen)

2.2.1 U1. Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
kleuteronderwijs			
Het aanbod is onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Het evenwicht van het aanbod en de aansluiting bij de ontwikkeling van de kleuters zijn nog werkpunten.	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is evenwichtig en sluit aan bij de ontwikkeling van de kleuters.	Het aanbod omvat het gevalideerd doelenkader volledig, evenwichtig en sluit aan bij de ontwikkeling van de kleuters. De manier waarop de leraren de afstemming op het gevalideerd doelenkader bewaken, is een voorbeeld van goede praktijk.
lager onderwijs			
Het aanbod is onvoldoende afgestemd op het gevalideerd doelenkader.	Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten.	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.	Het aanbod omvat het gevalideerd doelenkader volledig, evenwichtig en op het verwachte beheersingsniveau. De manier waarop de leraren de afstemming op het gevalideerd doelenkader bewaken, is een voorbeeld van goede praktijk.

2.2.2 U2. Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod (m.i.v. de brede basiszorg binnen het domein leren en studeren)

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
kleuteronderwijs			
De leraren hebben onvoldoende zicht op de beginsituatie van de kleuters om er het onderwijsleerproces op af te stemmen. Het aanbod is onvoldoende samenhangend, betekenisvol en activerend. De onderwijsorganisatie is onvoldoende gericht op het bereiken van de doelen.	De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste kleuters. De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de kleuters is voor verbetering vatbaar. De leraren laten nog kansen liggen om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken. De onderwijsorganisatie is nog te weinig gericht op het bereiken van de doelen.	De leraren benutten de beginsituatie van de groep kleuters om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren en de brede, harmonieuze ontwikkeling. De onderwijsorganisatie bevordert het nastreven van de doelen.	De leraren benutten de beginsituatie van de kleuters om voor iedere kleuter haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces af te stemmen op de leer- en ontwikkelingsbehoeften van iedere kleuter. Het aanbod is bij uitstek samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren en de brede, harmonieuze ontwikkeling. De onderwijsorganisatie bevordert het nastreven van de doelen. De manier waarop de leraren het leer- en ontwikkelingsgericht aanbod vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
lager onderwijs			
De leraren hebben onvoldoende zicht op de beginsituatie van de leerlingen om er het onderwijsleerproces op af te stemmen. Het aanbod is onvoldoende samenhangend, betekenisvol en activerend. De onderwijsorganisatie is onvoldoende gericht op het bereiken van de doelen.	De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen is voor verbetering vatbaar. De leraren laten nog kansen liggen om het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend te maken. De onderwijsorganisatie is nog te weinig gericht op het bereiken van de doelen.	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.	De leraren benutten de beginsituatie van de leerlingen om voor iedere leerling haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces af te stemmen op de leerbehoeften van iedere leerling. Het aanbod is bij uitstek samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. De manier waarop de leraren het leer- en ontwikkelingsgericht aanbod vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

2.2.3 U3. Leer- en leefklimaat (m.i.v. brede basiszorg binnen het domein psychisch en sociaal functioneren)

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
kleuteronderwijs			
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om een positieve en stimulerende speelleeromgeving te creëren. De interactie tussen de leraren en de kleuters is onvoldoende respectvol, begripvol en participatief. De leraren leveren onvoldoende inspanningen om door efficiënt gebruik van de lestijd de kansen om te ontwikkelen te maximaliseren.	De leraren leveren inspanningen om een positieve en stimulerende speelleeromgeving te creëren. De leraren laten nog kansen liggen om kleine leervorderingen te waarderen, om fouten als aanknopingspunt voor het leren te gebruiken, om oog te hebben voor het gewenningsproces, om oog te hebben voor de inbreng van de kleuters en om efficiënt gebruik te maken van de lestijd.	De leraren creëren een positieve en stimulerende speelleeromgeving. De leraren motiveren de kleuters, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd en beschouwen buitenklasactiviteiten als pedagogische momenten. Warme transitie momenten tussen de school en het gezin bevorderen het gewenningsproces van de kleuters.	Het team speelt vlot in op de emotionele noden en op de leer-, verzorgings- en ontwikkelingsbehoeften van alle kleuters. De leraren motiveren de kleuters, ondersteunen hen, waarderen hen en geven hen een actieve en autonome rol in het onderwijsleerproces. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd en beschouwen buitenklasactiviteiten als pedagogische momenten. Warme transitie momenten tussen de school en diverse partners bevorderen het gewenningsproces van de kleuters. De manier waarop de leraren de positieve en stimulerende speelleeromgeving vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
lager onderwijs			
De leraren leveren onvoldoende inspanningen om een positief en stimulerend leerklimaat te creëren. De interactie tussen de leraren en de leerlingen is onvoldoende respectvol, begripvol en participatief. De leraren leveren onvoldoende inspanningen om door efficiënt gebruik van de lestijd de kansen om te leren te maximaliseren.	De leraren leveren inspanningen om een positief leer- en leefklimaat te creëren. De leraren laten nog kansen liggen om leerlingen te motiveren, te ondersteunen, te waarderen, met hen in interactie te gaan en rekening te houden met hun inbreng en om efficiënt gebruik te maken van de lestijd.	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.	Tussen de leerlingen en de leraren bestaat een partnerschap dat berust op respect, inlevingsvermogen, vertrouwen en dialoog. De leerlingen en de leraren nemen samen verantwoordelijkheid op voor een ontspannen en ordelijke sfeer en efficiënt gebruik van de lestijd. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen en geven hen een actieve en autonome rol in het onderwijsleerproces. De manier waarop de leraren het positief en stimulerend leer- en leefklimaat vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

2.2.4 U4. Materiële leeromgeving

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
kleuteronderwijs			
De materiële leeromgeving ondersteunt onvoldoende het nastreven van de doelen, het stimuleren van de ontwikkeling en zijn onvoldoende afgestemd op de basisbehoeften van de kleuters.	De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het nastreven van de doelen. De materiële leeromgeving is echter weinig stimulerend en houdt onvoldoende rekening met de kleuters met specifieke behoeften.	De materiële leeromgeving ondersteunt het nastreven van de doelen en stimuleren de ontwikkeling van de kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.	De materiële leeromgeving ondersteunt en stimuleert het nastreven van de doelen en stimuleren de ontwikkeling van de kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De manier waarop de school de materiële leeromgeving vormgeeft, is een voorbeeld van goede praktijk.
lager onderwijs			
De materiële leeromgeving ondersteunt onvoldoende het bereiken van de doelen.	De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen. De leraren laten kansen liggen om de beschikbare uitrusting efficiënt in te zetten.	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.	De materiële leeromgeving ondersteunt en stimuleert het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De manier waarop de school de materiële leeromgeving vormgeeft, is een voorbeeld van goede praktijk.

2.2.5 U5. Feedback

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
kleuteronderwijs			
De leraren geven zelden feedback die ontwikkelingsgericht, duidelijk, gedoseerd en motiverend is, die aansluit bij de leerervaringen van de kleuters, en die plaatsvindt in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	De leraren geven regelmatig productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. De feedback is evenwichtig gericht op de persoon, het product, het proces en de zelfregulatie en is ontwikkelingsgericht. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen krijgen zowel de leraar als de kleuters kansen om duidelijke, constructieve en motiverende feedback te geven en te krijgen. De manier waarop de leraren feedback geven, is een voorbeeld van goede praktijk.
lager onderwijs			
De leraren geven zelden feedback die ontwikkelingsgericht, duidelijk, gedoseerd en motiverend is, die aansluit bij de leerervaringen van de leerlingen, en die plaatsvindt in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	De leraren geven af en toe productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.	Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. De feedback is evenwichtig gericht op de persoon, het product, het proces en de zelfregulatie en is ontwikkelingsgericht. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen krijgen zowel de leraar als de leerlingen kansen om duidelijke, constructieve en motiverende feedback te geven en te krijgen. De manier waarop de leraren feedback geven, is een voorbeeld van goede praktijk.

2.2.6 U6. Evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
kleuteronderwijs			
De evaluatie en de observaties zijn onvoldoende representatief voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is onvoldoende transparant, onvoldoende afgestemd op de doelgroep en nauwelijks geïntegreerd in het onderwijsleerproces.	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.	De evaluatie en de observaties zijn representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces.	De evaluatie en de observaties zijn representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, authentiek, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De manier waarop de leraren de kleuters observeren en evalueren, is een voorbeeld van goede praktijk.

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
lager onderwijs			
De evaluatie is onvoldoende representatief voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is onvoldoende transparant, onvoldoende afgestemd op de doelgroep en nauwelijks geïntegreerd in het onderwijsleerproces.	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces.	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, authentiek, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De manier waarop de leraren de leerlingen evalueren, is een voorbeeld van goede praktijk.

2.2.7 U7. Leereffecten

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
kleuteronderwijs			
Uit de kwaliteit van het aanbod, van de vormgeving van het onderwijsleerproces, van de leeromgeving en van de evaluatie blijkt dat het team onvoldoende inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.	Uit de onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het kleuterwelbevinden blijkt dat het team nog te weinig inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.	Uit de onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het kleuterwelbevinden blijkt dat het team voldoende inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.	Uit de onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het kleuterwelbevinden blijkt dat het team aanzienlijke inspanningen levert, die daadwerkelijk bijdragen tot de ontwikkeling van de kleuters.
lager onderwijs			
De school kan niet aantonen dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.	Een grote groep leerlingen bereikt de minimaal gewenste output. De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden bieden nog te weinig garanties dat deze groep zo groot mogelijk is.	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en het leerlingenwelbevinden bieden ruime garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De manier waarop de leraren maximale leereffecten nastreven, is een voorbeeld van goede praktijk.

2.3 Ontwikkelingsschalen **leerlingenbegeleiding** (L-schalen)

Volgen later

2.4 Ontwikkelingsschalen omgaan met diversiteit (D-schalen)

Volgen later.

2.5 Ontwikkelingsschalen **rapportering en oriëntering (R-schalen)**

Volgen later.

2.6 Ontwikkelingsschalen personeelsbeleid en professionalisering (P-schalen)

Volgen later.

2.7 Ontwikkelingsschalen **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH-schalen)**

2.7.1 BVH1: Planning en uitvoering

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.

2.7.2 BVH2: Ondersteuning

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.

2.7.3 BVH3: Systematische en betrouwbare evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.

2.7.4 BVH4: Borgen en bijsturen

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.	Volgt later.

3 Het OK



Het OK referentiekader voor onderwijskwaliteit

Rubriek
Deelrubriek
Kwaliteitsverwachting

Beleid	
Beleid	
BL1	De school ontwikkelt en voert een gedragen, geïntegreerd en samenhangend beleid rekening houdend met haar (ped)agogisch project.
BL2	De school geeft haar organisatie vorm op het vlak van cultuur en structuur.
BL3	De school werkt participatief en responsief.
BL4	In de school heerst een innovatieve en lerende organisatiecultuur.
BL5	De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.
BL6	De school communiceert transparant over haar werking met alle betrokkenen.
Onderwijskundig beleid	
BL7	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid op het vlak van leren en onderwijzen.
Personeels- en professionaliseringbeleid	
BL8	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.
BL9	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende leraren.
Financieel en materieel beleid	
BL10	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend financieel en materieel beleid.
BL11	De school beheerst de kosten voor alle lerenden.
Fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving	
BL12	De school ontwikkelt en voert een doeltreffend beleid met het oog op de fysieke en mentale veiligheid van de leef-, leer- en werkomgeving.

Resultaten en effecten		Ontwikkeling stimuleren	
R1	De school bereikt de minimaal gewenste output bij een zo groot mogelijke groep van lerenden.	Doelen	
R2	De school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.	D1	Het schoolteam realiseert doelgericht een brede en harmonische vorming die betekenisvol is.
R3	De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.	D2	Het schoolteam hanteert doelen die sporen met het gevalideerd doelenkader en zorgt voor samenhang tussen de doelen.
R4	De school stimuleert de studievoortgang van elke lerende.	D3	Het schoolteam hanteert uitdagende en haalbare doelen.
R5	De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.	D4	Het schoolteam expliciteert de doelen en de beoordelingscriteria.
R6	De school streeft naar effecten op langere termijn bij alle lerenden.	Vormgeving onderwijsleerproces en leef- en leeromgeving	
Kwaliteitsontwikkeling		V1	Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend school- en klimateel.
K1	De school ontwikkelt haar kwaliteit vanuit een gedragen visie die vertaald is in de onderwijsleerpraktijk.	V2	Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.
K2	De school evalueert haar werking cyclisch, systematisch en betrouwbaar vanuit de resultaten en effecten bij de lerenden.	V3	De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.
K3	De school borgt en ontwikkelt de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk.	V4	Het schoolteam biedt een passend, actief en samenhangend onderwijsaanbod aan.
		Opvolging	
		O1	Het schoolteam geeft de lerenden adequate feedback met het oog op de voortgang in het leer- en ontwikkelingsproces.
		O2	Het schoolteam evalueert op een brede en onderbouwde wijze het onderwijsleerproces en het behalen van de doelen.
		O3	Het schoolteam stuurt het onderwijsleerproces bij op basis van de feedback- en evaluatiegegevens.
		O4	Het schoolteam beslist en rapporteert onderbouwd over het behalen van de doelen bij de lerende.